

CABINET SECRETAR GENERAL
Nr. 2/454/16.06.2025
Data

Scrisoare de candidatură

Stimați membri ai Secției pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii,

Subsemnata Lia Savonea, judecător în cadrul Secției Penale a instanței supreme, candidez pentru funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție cu încrederea că, printr-un efort comun, putem întări fundamentele justiției noastre.

Candidez nu pentru o funcție în sine, ci pentru a contribui la consolidarea unei direcții stabile și credibile a instanței supreme.

Voi promova un mod de conducere cumpătat, bazat pe consultare, predictibilitate și claritatea obiectivelor.

Cred că, împreună cu Secția pentru Judecători, putem construi o justiție puternică, credibilă prin atitudine și respectată prin ceea ce face.

Vin în fața dumneavoastră cu gândul că Înalta Curte de Casație și Justiție nu are nevoie de o reconstrucție de imagine, ci de o reconfirmare a încrederii prin coerență, muncă și principii solide.

Împreună putem da această direcție.

București,

Iunie 2025

Cu considerație,

Lia Savonea

DOAMNEI PREȘEDINTE A CONSILIULUI SUPERIOR AL
MAGISTRATURII

PROIECT

referitor la exercitarea atribuțiilor manageriale de președinte
al Înaltei Curți de Casație și Justiție

Judecător Lia Savonea

Iunie 2025

Capitolul I - Înalta Curte de Casație și Justiție în arhitectura judiciară din România	pag. 2
---	---------------

Capitolul II - Managementul Înaltei Curți de Casație și Justiție. Atribuțiile Președintelui. Particularități și dimensiune în exercitarea prerogativelor manageriale

- Președintele Înaltei Curți, apărător al independenței și imparțialității instanței..... pag. 5
- Președintele are responsabilitatea asigurării capacității organizatorice pentru îndeplinirea rolului constituțional al Instanței supreme..... pag. 6
- Președintele instanței și rolul constituțional al Instanței supreme de interpretare și aplicare unitară a legii..... pag. 8
- Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, reprezentant al Instanței supreme în relațiile interne și internaționale pag. 8

Capitolul III - Obiective pentru îndeplinirea misiunii constituționale a Înaltei Curți de Casație și Justiție

1. Întărirea capacității organizatorice a Înaltei Curți pentru îndeplinirea obiectivelor de instanță de judecată pag. 10
 - *un act de justiție care să concretizeze dezideratul de dreptate*
 - *un act de justiție predictibil*
 - *proceduri rezonabile, procese echitabile*
2. Măsuri pentru unificare practicii judiciare.....pag.16
3. Consolidarea statutului judecătorilor.....pag. 18
4. Îmbunătățirea mediului de lucru.....pag. 20
5. Consolidarea capacității administrative a instanței supreme.....pag. 21
6. Continuarea digitalizării instanței.....pag. 22
7. Comunicarea publică. Transparență. Responsabilitatepag. 23
8. Reprezentareapag. 28

În loc de concluzii.....pag. 29

Anexe (cuprinzând volumul de activitate, resurse, buget)

Capitolul I

Înalta Curte de Casație și Justiție în arhitectura judiciară din România

Înalta Curte de Casație și Justiție este singura instanță supremă din România, ceea ce marchează ultimul grad de jurisdicție în ierarhia sistemului judiciar. Prin urmare, are rolul principal în exercitarea puterii judecătorești în cadrul democrației constituționale.

Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit unei competențe exclusive conferite prin Constituția României și legea de organizare judiciară¹.

Exercitarea acestor competențe constituționale și legale se realizează prin cele patru secții, completurile de 5 judecători, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru delegarea unor chestiuni de drept, cărora li se adaugă și Secțiile Unite, fiecare cu competențe proprii².

Într-un plan distinct al atribuțiilor legal conferite, trebuie menționată competența Instanței supreme de a sesiza Curte Constituțională cu excepții de neconstituționalitate a legilor înainte de promulgare³, prerogativă care îi atribuie un rol distinct în asigurarea supremației Constituției, prin supunerea acestui tip de control instanței de contencios constituțional și, astfel, garantării respectării principiului legalității și conformității cu legea fundamentală.

Nu în ultimul rând, prin Secțiile Unite, Înalta Curte de Casație și Justiție are posibilitatea de a formula propuneri de îmbunătățire a legislației.

Fiecare dintre aceste competențe are rolul de a asigura cadrul înfăptuirii justiției la standarde înalte care să confere respectarea deplină a drepturilor și libertăților cetățenilor într-un stat de drept.

Ansamblul de norme juridice care reglementează componenta de înfăptuire a actului de justiție în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

¹ Legea nr.304/2022 privind organizarea judiciară publicată în Monitorul Oficial nr.1104/16 noiembrie 2022

² Art. 21 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară

³ Art. 27 lit. b din aceeași lege

reprezintă garanții solide pentru protejarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor împotriva oricăror încălcări, indiferent de unde ar putea veni.

Odată cu intrarea în vigoare a noii legi de organizare judiciară, Înalta Curte de Casație și Justiție a devenit ordonator de credite pentru toate instanțele judecătorești, o responsabilitate deosebită în contextul rolului gestionării echitabile a resurselor, așa încât să se asigure un act de justiție cât mai eficient și de calitate.

Privit din perspectiva de instanță supremă al unui stat membru al Uniunii Europene, Înalta Curte de Casație și Justiție răspunde standardelor ridicate ale justiției europene, conformându-se regulilor statului de drept în toate dimensiunile. Cetățenilor români, ca cetățeni ai Uniunii Europene, li se asigură și trebuie să li se asigure aceleași drepturi fundamentale bazate pe valorile echității, nediscriminării, demnității umane, libertății și democrației, prin justiția înfăptuită la cea mai înaltă instanță din statul român.

Capitolul II

Managementul Înaltei Curți de Casație și Justiție. Atribuțiile Președintelui. Particularități și dimensiune în exercitarea prerogativei manageriale

Justiția este una dintre cele trei puteri ale oricărui stat democratic. Misiunea sa este de a garanta însăși existența statului de drept și, astfel, de a asigura aplicarea corectă a legii într-o manieră imparțială, echitabilă și eficientă. În cazul Înaltei Curți de Casație și Justiție această responsabilitate capătă o vizibilitate deosebită prin poziția și rolul pe care le are în ierarhia sistemului nostru judiciar.

Pentru ca justiția să își poată îndeplini această misiune, judecătorii trebuie să fie independenți.

O instanță de judecată, fie și Instanță Supremă, nu poate funcționa fără management. Relațiile de management implică existența și funcționarea în baza unor ierarhii, însă acestea trebuie să își asigure funcțiunea fără ca deciziile manageriale să interfereze asupra independenței judecătorilor. Relațiile de management trebuie exercitate astfel încât să asigure cadrul optim de desfășurare a activității instanței pentru realizarea în mod independent a activității de îndeplinire a justiției de către judecători.

Înalta Curte de Casație și Justiție îndeplinește și funcția de unificator al jurisprudenței. Importante, din această perspectivă, sunt nu doar mecanismele formale și obligatorii, respectiv hotărârile pronunțate în completurile de recurs în interesul legii, sau hotărârile preliminare, ci și deciziile de speță, prin forța argumentelor științifice și calitatea juridică a acestora.

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție este ordonator de credite atât pentru aparatul propriu, cât și pentru celelalte instanțe judecătorești. Din această calitate contribuie la întărirea independenței justiției, un statut financiar stabil, adecvat rolului social pe care îl îndeplinește, cât și restricțiilor impuse funcției de judecător, jucând un rol cheie în conturarea statutului de justiție independentă.

În acest context, rolul președintelui instanței supreme este central.

Președintele este, într-o măsură determinantă, responsabil de calitatea relațiilor de management din cadrul instanței raportat la rolurile pe care le îndeplinește.

Cea mai înaltă îndatorire a președintelui este aceea de a acționa întotdeauna ca apărător al independenței și imparțialității instanței și a fiecărui judecător în parte, în beneficiul cetățenilor, al celor care apelează la justiție, precum și al celor care nu sunt în situația concretă de a apela, dar privesc spre instanță cu încrederea că o pot face într-un mod care să le asigure garantarea deplină a drepturilor.

Prin exercitarea prerogativelor manageriale, președintele trebuie să asigure funcționarea eficientă a instanței și să contribuie, astfel, la îmbunătățirea serviciului adus societății.

Acesta asigură, totodată, reprezentarea justiției naționale, contribuind la dezvoltarea sistemului judiciar în ansamblu.

Nu în ultimul rând, președintele instanței, prin paleta largă de atribuții în gestionarea instanței supreme dar și a celorlalte instanțe, are responsabilități sporite care îl poziționează deseori în relații directe cu alte autorități ale statului, relații în cadrul cărora trebuie să aibă în vedere separația puterilor în stat, protejarea independenței justiției și cooperarea loială.

Președintele instanței -apărător al independenței și imparțialității instanței

Independența și imparțialitatea judecătorilor sunt esențiale în procesul de desfășurare a justiției. Acestea reprezintă, deopotrivă, condiții obligatorii pentru existența statului de drept și garanții fundamentale ale unui proces echitabil.

Atribuțiile manageriale trebuie exercitate astfel încât aceste principii să fie prezervate și apărute, atât în cadrul instanței, cât și în relațiile cu alte autorități ale statului.

Relația cu judecătorii trebuie să aibă ca fundament respectarea independenței acestora. Ei trebuie să se bucure de cadrul instituțional adecvat pentru desfășurarea actului de justiție cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor. Deciziile manageriale trebuie să asigure un climat corect de manifestare a independenței în soluționarea cauzelor.

Protejarea și apărarea independenței instanței trebuie făcută și în raport de factorii externi, în cadrul relațiilor cu alte autorități publice, pe parcursul legislativ al actelor normative care reglementează domeniul justiției sau cu impact asupra activității instanțelor, în procesul de alocare a resurselor, în comunicarea publică pe marginea activității instanței. Toți actorii implicați în

raporturile cu instanța supremă trebuie să asigure respectul datorat independenței justiției și autorității hotărârilor judecătorești, deoarece numai respectând aceste valori se pot asigura supremația legii și statul de drept.

Președintele are responsabilitatea asigurării capacității organizatorice pentru îndeplinirea rolului constituțional al Instanței Supreme

Organizarea corespunzătoare a activității instanței este premisa asigurării cadrului necesar îndeplinirii misiunii constituționale a Instanței supreme.

Astfel, potrivit art. 126 din Constituția României și art. 21 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în patru secții- Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal și Secțiile Unite, cu competență proprie. În cadrul Înaltei Curți funcționează Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și completurile de 5 judecători. Totodată, în cadrul Înaltei Curți funcționează magistrați-asistenți, precum și personal auxiliar, conex și administrativ stabiliți prin statul de funcții.

Aparatul tehnic cuprinde Cancelaria, condusă de președintele Înaltei Curți. Direcția de legislație, jurisprudență și contencios funcționează în subordinea președintelui cu trei servicii: (i) Serviciul legislație și documentare, (ii) Serviciul pentru studiul și unificarea jurisprudenței, precum și (iii) Serviciul contencios.

O altă structură din cadrul instanței este Direcția resurse umane și organizare, având atribuții în legătură cu activitatea de gestionare a resurselor umane, cu serviciul resurse umane, organizare, concursuri și evaluări.

Departamentul economico-financiar și administrativ este subordonat președintelui Înaltei Curți și funcționează sub conducerea unui manager economic. În cadrul Departamentului sunt organizate patru servicii: (i) Serviciul financiar-contabil; (ii) Serviciul buget și salarizare; (iii) Serviciul administrativ și aprovizionare; (iv) Serviciul auto.

Serviciului informatică și statistică judiciară, un segment tehnic important al instanței, are rol de a asigura suport de specialitate în organizarea, coordonarea și implementarea măsurilor pentru dezvoltarea infrastructurilor tehnologice și de comunicații, precum și de actualizare a strategiei de digitalizare.

Biroul de informare și relații publice asigură comunicarea publică a instanței, în vederea asigurării transparenței activității instituționale și este condus de un judecător care îndeplinește și rolul de purtător de cuvânt.

Potrivit legii de organizare judiciară⁴, președintele asigură conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție. El este ajutat de doi vicepreședinți și colegiul de conducere. Colegiul de conducere hotărăște cu privire la problemele generale de conducere ale instanței stabilite de lege în competența acestuia. Echipa managerială se completează cu patru președinți de secții. Distinct, funcționează managerul economic care asigură gestionarea financiară, contabilă și administrativă.

Este important ca în interacțiunea președintelui cu membrii echipei manageriale să asigure crearea unui climat organizațional eficient, precum și un mediu de lucru adecvat pentru ca activitatea fiecărei categorii profesionale să se desfășoare în parametri corespunzători.

Relația managerială dintre președinte și membrii echipei manageriale are, întâi de toate, o dimensiune legală, componentele acestuia fiind stabilite prin lege și urmărind să sprijine președintele pentru atingerea obiectivelor instanței.

Într-un plan adiacent, relația managerială a președintelui și a echipei sale manageriale are o dimensiune bazată *pe sens*, ceea ce semnifică nevoia de a interpreta și da sens concepțiilor și comportamentelor celorlalți pentru a le adopta pe acelea care să permită atingerea obiectivelor și misiunii instanței.

În relația președintelui cu Colegiul de conducere este important ca relațiile manageriale să fie marcate de încredere, respect și recunoașterea reciprocă a rolurilor, astfel încât să fie atinse obiectivele ce derivă din lege. În acest scop, este nevoie de încurajarea și menținerea unei culturi constructive și eficiente în scopul adoptării celor mai bune decizii în cadrul competențelor partajate, așa cum sunt statuate prin lege și regulament.

În baza prevederilor legale⁵, președintele are calitatea de ordonator de credite. Prezidează lucrările Adunării generale a judecătorilor, ale Secțiilor Unite, precum și ale Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii, pentru dezlegarea chestiunilor de drept ori completurilor de 5 judecători sau a altor completuri de judecată.

Președintele ÎCCJ exercită și atribuții specifice legate de aparatul propriu al instanței, astfel cum sunt detaliate în Regulamentul ÎCCJ⁶.

Astfel, prin calitatea managementului de pe toate palierele trebuie să se asigure o durată de soluționare a cauzelor optimă și previzibilă, precum și un act de justiție corespunzător standardelor statului de drept.

⁴ art. 30 din lege

⁵ Legea nr.304/2022 privind organizarea judiciară

⁶ Art. 10 și urm.

Președintele instanței și rolul constituțional al Instanței supreme de interpretare și aplicare unitară a legii

Interpretarea și aplicarea unitară a legii este una dintre funcțiile consacrate constituțional, alături de cea de instanță de judecată. Aceasta se realizează atât prin deciziile pronunțate în interesul legii, cu rol în reglarea jurisprudenței neunitare, cât și prin hotărârile pronunțate în urma sesizărilor prealabile, mecanism ce are rolul de a preveni apariția jurisprudenței neunitare.

În afara mijloacelor de unificare a jurisprudenței neunitare ce au o consacrare în codurile de procedură, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție există și alte mecanisme, de asemenea eficiente, respectiv ședințele de analiză a jurisprudenței ce se realizează la nivelul fiecărei secții și publicarea celei relevante pe site-ul instanței⁷.

Rolul președintelui instanței pe acest palier trebuie privit dincolo de competențele concrete statuate prin legea de organizare judiciară și codurile de procedură. Având de armonizat un profil profesional cu competențe de vârf și construit în jurul valorilor independenței, cu obiectivele instanței, președintele trebuie să fie conștient de caracteristicile și particularitățile fiecăruia, fie că ne referim la specializarea pe materii, fie la caracteristicile individuale. Aceste caracteristici și particularități nu trebuie nivelate ci, dimpotrivă, valorificate și integrate în acțiuni convergente pentru atingerea obiectivelor constituționale și legale ale instanței supreme.

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, reprezentant al Instanței supreme în relațiile interne și internaționale

În planul reprezentării interne, președintele instanței joacă un rol important în construirea și promovarea angajamentului față de societate.

Independența judecătorilor și o autonomie particulară a instanțelor nu trebuie să contureze percepția că justiția este izolată de societate, iar instanțele îndeplinesc un act mai degrabă abstract. Dimpotrivă, este nevoie să fie mai vizibil că judecătorii înțeleg societatea în care trăiesc, înțeleg schimbările economice, sociale, culturale. Este necesară promovarea deschiderii în relația cu celelalte categorii profesionale (avocați, procurori, etc), a facilitării înțelegerii că lucrează împreună în beneficiul actului de justiție, model relațional care sprijină conceptul de justiție în folosul cetățenilor.

⁷ Conform art. 57 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a ÎCCJ, adoptat prin Hotărârea Colegiului nr. 20/2023

Pe de altă parte, instanța are nevoie de buget, finanțe, resurse, legislație coerentă, aspect ce implică un sistem de relaționare cu celelalte puteri ale statului, pe baza cooperării loiale și a independenței justiției. Nevoia asigurării unui buget corespunzător, a unui sediu adecvat, îmbunătățirea inițiativei legislative impune un dialog permanent cu instituțiile implicate.

O pârghie importantă în exercitarea rolului de reprezentare a instanței supreme și, într-un fel, a puterii judecătorești este conferită de calitatea de membru de drept în Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), poziție care legitimează un rol important în misiunea de apărător al independenței judecătorilor, în consolidarea puterii judecătorești în ansamblu.

Tot astfel, în baza unor norme speciale, respectiv acorduri inter-instituționale, președintelui Înaltei Curți îi revin atribuții în cadrul unor mecanisme interne din justiție, cum este Consiliul de management strategic (COMS), alături de alți actori importanți din sistemul judiciar, printre care și președintele CSM.

În planul reprezentării internaționale, Înalta Curte de Casație și Justiție este membru în mai multe rețele europene și internaționale în care reprezentarea se face la nivel de președinte. Calitatea de membru implică acțiuni de cooperare și întocmirea de rapoarte periodice pe diverse probleme din justiție, inclusiv furnizarea jurisprudenței instanței noastre supreme.

Obiectivul major al acestor relații și acțiuni trebuie să îl constituie întărirea statutului de independență în cadrul statului de drept prin dialogul interinstituțional cu instanțe supreme din Europa și din alte regiuni ale lumii.

Președintele Înaltei Curți rămâne, dincolo de prerogativele manageriale, judecător

În fine, în contextul atribuțiilor președintelui în exercitarea prerogativelor manageriale și funcția sa de baza, aceea de judecător, consider că acesta trebuie să continue să o exercite. Această continuitate la nivelul practicii este importantă pentru a permite menținerea profesionalismului, dar și o percepție nemediată pentru îndeplinirea atribuțiilor organizatorice în cele mai bune condiții, prin prisma importanței conștientizării în mod direct a problemelor, a vulnerabilităților instanței.

Capitolul III

Obiective pentru îndeplinirea misiunii constituționale a Înaltei Curți de Casație și Justiție

O justiție pentru oameni

Obiectivele și demersurile pe care le asum în îndeplinirea prerogativelor manageriale vor fi circumscrise ideii care, în opinia mea, concretizează sensul reglementărilor organizării judiciare: **o justiție pentru oameni**.

Astfel, fie că vorbim despre independența judecătorilor, fie despre proceduri echitabile, procese rezonabile, act de justiție predictibil, resurse, transparență, responsabilitate, toate acestea sunt gândite în vederea asigurării îndeplinirii acestui deziderat.

Justiția este pentru oameni, cu oameni, pentru mersul normal al societății.

III.1. Întărirea capacității organizatorice a Înaltei Curți pentru îndeplinirea obiectivelor de instanță de judecată

i) *Un act de justiție care să concretizeze dezideratul de dreptate*

O instanță de judecată trebuie să producă soluții drepte. Judecătorii sunt ultima linie de apărare a drepturilor omului în fața încălcărilor sau abuzurilor, indiferent din partea cui ar veni.

Subliniind latura umană a procesului judiciar, consider că resursele, cu precădere psihologice ale judecătorilor, trebuie canalizate spre înfăptuirea unui act de justiție care să susțină percepția celor care recurg la justiție ca s-a făcut un act de dreptate, în pofida calității (adesea) îndoielnice a legii.

De ce inteligența artificială, deși produce rezultate exacte, nu poate înlocui judecătorii

Nevoia de a fi cât mai *precisi*, nevoia modernizării și eficientizării actului de justiție, de a evita soluțiile judiciare contradictorii, de reducere a costurilor, toate acestea au făcut ca beneficiile tehnologiei informației să fie

folosite cât mai extins în ultimii ani. În acest context, s-au accentuat dezbaterea asupra posibilității utilizării inteligenței artificiale în actul de justiție, respectiv extinderii raționamentelor unor teorii care se aplică în alte domenii, într-o potențială relație „judecător- AI-justițiabil”. Pot fi atașate idei, principii din științele exacte sistemului judiciar? S-ar putea face, astfel, actul de justiție mai coerent? Poate fi delegat procesul de luare a deciziei unui algoritm?

Beneficiile aplicațiilor inteligenței artificiale pentru instanțele de judecată, pentru sistemul de justiție în general, pentru participanții la proces, pentru avocați sunt de necontestat. Cu toate acestea, actul de justiție este, în esență, unul de dreptate, ceea ce implică mai mult decât o justiție algoritmizată. Pe parcursul soluționării unei cauze, judecătorii exersează o înțelegere nuanțată a faptelor, ce ține de latura umană a procesului judiciar. În Avizul nr. 26 (2023) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni⁸, menționând beneficiile tehnologiei și sugerând domeniile în care poate fi utilizată, se subliniază că aceasta nu trebuie să descurajeze sau să împiedice gândirea critică a judecătorilor deoarece ar putea duce la stagnarea dezvoltării juridice, la erodarea sistemului de protecție juridică, concluzionând că „instrumentele tehnologice trebuie să respecte procesul decizional judiciar și autonomia judecătorilor”⁹.

Ținând seama de impactul pe care deciziile instanțelor îl au asupra oamenilor care se adresează justiției ca la o ultimă șansă pentru *dreptate* și *adevăr*, AI poate fi utilă soluționării unui dosar, dar nu va putea da soluția.

ii) *Un act de justiție predictibil*

Nevoia de predictibilitate este una indisolubil legată de acces la justiție și proces echitabil. Fără predictibilitate, deciziile instanțelor devin golite de sens și pot induce percepția de injustiție, în special atunci când persoanele se află în situații identice și sunt tratate juridic în mod diferit.

O justiție predictibilă ar putea disciplina conduita subiecților de drept conducând la un grad mai mare de conformare la regulile odată stabilite și chiar la un număr mai mic de cauze.

Predictibilitatea actului de justiție și securitatea raporturilor juridice trebuie să primeze în fața unor tendințe de abstractizare a gândirii critice, dincolo de utilitatea juridică. Divergențele profunde de jurisprudență care persistă în timp și acoperă domenii de mare interes social dau naștere unei

⁸ asupra utilizării tehnologiei de asistență în cadrul sistemului judiciar

⁹ par. 90

incertitudini permanente și diminuează încrederea publicului în sistemul judiciar, iar rolul instanței supreme este tocmai de a regla astfel de divergențe.

Miza unei justiții predictibile este încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică¹⁰.

Hotărârile judecătorești „separate” de jurisprudența instanței pot avea, în anumite limite, un rol pozitiv deoarece ajută la ameliorarea opiniilor majoritare (necesar uneori), la înțelegerea raționamentelor și pot contribui la dialogul profesional și social, la dezvoltarea culturii juridice. Cu toate acestea, când sunt disidente ca scop în sine și când persistă în timp și (uneori) ignoră chiar jurisprudența obligatorie, exersând o tendință de absolutizare a gândirii proprii, o astfel de paradigmă nu face decât să adâncească aleatoriul în soluții și să întărească ideea de discreționar.

În complexul causal al acestei realități se distinge și calitatea (adesea) îndoielnică a legislației. Legile clare, stabile, creează predictibilitate, este adevărat. Rolul judecătorilor instanței supreme în reducerea incertitudinii generate de lipsa de precizie a legislației este deosebit de important, deși limitat la ceea ce se poate remedia în casăție sau prin intermediul hotărârilor preliminare sau deciziile pronunțate în recurs în casăție¹¹. Calea cea mai rapidă și mai flexibilă de a regla chestiunile de drept divergente rămâne aceea a soluțiilor de principiu care se adoptă în cadrul întâlnirilor organizate la nivelul secțiilor instanței supreme. Identificarea și aprofundarea diferitelor aspecte ce conturează problematica divergentă, disponibilitatea de a asculta efectiv punctele de vedere diferite și de a le valorifica pe cele mai bine caracterizate juridic în acest cadru profesional sunt măsuri care pot contribui, adesea, la reglarea acestora înainte de a deveni practică judiciară neunitară.

Autoritatea și credibilitatea deciziilor Înaltei Curți semnifică faptul că pârghiile legale au fost folosite eficient pentru a convinge publicul de echitatea procedurilor și de integritatea celor care înfăptuiesc justiția.

iii) Proceduri rezonabile, procese echitabile

Durata proceselor la Înalta Curte de Casație și Justiție se situează, în linii mari, în limite rezonabile, aspect ce se datorează, într-o măsură determinantă, responsabilității și eforturilor judecătorilor.

Conform binecunoscutei maxime juridice „*O justiție întârziată este o justiție negată*”¹², protecția unui drept subiectiv, dacă nu este asigurată la timp, îl transformă într-unul iluzoriu, oricât de bine ar fi consacrat de lege.

¹⁰ Cauza Tudor împotriva României, cauza Păduraru împotriva României

¹¹ exceptând materiile contencios administrativ și fiscal, precum și penal în cazul cărora în anumite tipuri de cauze se pronunță chiar asupra fondului procesului

¹² Justice delayed is justice denied

Într-o serie de rezoluții, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a subliniat importanța respectării duratei rezonabile în procedurile judiciare pentru respectarea statului de drept. Ideea că „întârzierile excesive în administrarea justiției constituie un pericol important în special pentru statul de drept” a fost reiterată prin respectivele rezoluții, aspect deloc de neglijat.

Chiar dacă, așa cum arătam, durata proceselor la instanța supremă este una rezonabilă, acest indicator poate fi îmbunătățit, însă nicidecum printr-o sarcină în creștere asupra judecătorilor. Sunt necesare câteva ajustări atât la nivel legislativ, cât și la nivel managerial în vederea îmbunătățirii duratei procedurilor.

În ceea ce privește îmbunătățirea legislației, este important să fie observate sursele supraîncărcării, să fie analizate și evaluate secvențial, respectiv care sunt aceste surse și cum pot fi corectate, fără a slăbi rolul Înaltei Curți în înfăptuirea actului de justiție.

- a) anumite competențe nu sunt susținute de imperative care să justifice soluționarea cazurilor de către instanța supremă și ar trebui regândite

Din această perspectivă, este necesară o reevaluare a competențelor Înaltei Curți astfel încât să își exercite rolul constituțional și legal principal de unificator al jurisprudenței și de instanță de casare. Folosind prerogativa legal conferită Secțiilor Unite se va pune în dezbatere publică întregului corp de profesioniști ai dreptului și societății civile o modificare semnificativă a competenței instanței supreme.

- b) formalismul excesiv al anumitor norme conduce la irosirea de resurse importante menținând tipare rigide, fără plus valoare în calitatea actului de justiție

Formatul hotărârilor judecătorești este una dintre vulnerabilități care persistă și necesită o minimă standardizare. Pentru a fi de înaltă calitate, o hotărâre judecătorească trebuie să fie percepută de către părți și de către societate în general ca fiind rezultatul unei evaluări adecvate a faptelor. Numai atunci părțile vor fi convinse că dosarul lor a fost soluționat în mod corespunzător¹³.

Motivarea hotărârilor judecătorești este de cea mai mare importanță, garanție a faptului că nu este un act arbitrar. Din acest motiv, trebuie să fie structurate și să răspundă exclusiv problematicii în fapt și drept. Hotărârile nu trebuie să fie un cumul de generalități cuprinse în sute de pagini, reluate apoi în căile de atac, așa cum adesea se întâmplă. Astfel de hotărâri sunt greu de înțeles pentru justițiabili dar, în același timp, implică irosirea de importante

¹³ Avizul nr.11 (2008) al CCJE

resurse și produc efect în lanț. Dacă instanțele inferioare în grad nu sunt ghidate după un minim standard, fiecare etapă derulată la instanța supremă, fie ca etapă de judecată în căile de atac, fie în evaluarea problematicei în drept atunci când e în analiză un HP sau RIL, parcurge același mecanism cronofag.

Actele și hotărârile judecătorești trebuie să se redacteze într-un limbaj accesibil, simplu și clar, se arată în Principiile fundamentale ale Magna Carta Judecătorilor¹⁴.

În acest context, este necesar să fie evaluat un mecanism de standardizare al hotărârilor judecătorești, benefic pentru procesul de redactare a deciziilor și cu impact imediat asupra duratei rezonabile a procesului¹⁵. În acest fel, calitatea analizei poate fi îmbunătățită, judecătorul nemaifiind nevoit să aloce timp pentru informații repetitive pe care să le supună unui proces de sintetizare (adesea) multiplu în vederea obținerii unei structuri simple, de natură a se înțelege întreg silogismul, aspect ce va fi benefic atât pentru durata cât și pentru substanța procesului.

Nu doar formatul hotărârilor judecătorești necesită să fie supus unei rigori procedurale, ci și cel al rechizitoriului în materie penală, sau acțiunile civile și cererile adiacente în materie civilă. Atunci când un rechizitoriu se întinde pe 800 de pagini (sau chiar 4000 uneori), ori, în cazul acțiunilor civile, zeci sau chiar sute de astfel de pagini, actul judiciar este expus efectului dilatoriu încă din start, precum și unor costuri disproporționate și inutile cauzei.

O astfel de disciplinare va putea fi obținută numai prin efectul unei modificări legislative, astfel că într-o primă etapă, până la dezbaterea și finalizarea unui astfel de demers, este necesar să fie întreprins tot ceea ce se încadrează în actualul cadru legal, respectiv un demers aprofundat asupra formatului hotărârilor judecătorești.

În contextul nevoii de a face lucrurile mai eficient și mai responsabil consider că este necesar ca la nivelul Înaltei Curți încheierile de ședință să fie responsabilitatea exclusivă a magistratului asistent împreună cu grefierul de ședință, sens în care sunt necesare modificări legale minime.

c) **beneficiile digitalizării trebuie și mai mult exploatate**

Facilitățile tehnologiei informației pot juca un rol și mai important în eficientizarea justiției. Sporirea utilizării acesteia poate conduce la îmbunătățirea duratei procedurilor și administrării justiției în ansamblu.

¹⁴ elaborat de către Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni la Strasbourg, 17 noiembrie 2010

¹⁵ Un posibil model ar putea fi procedura prev. de art. 61 din Regulamentul CEDO. Astfel de proceduri ar permite ca dispozițiile legale care sunt de interes pentru o categorie mai largă de persoane să se bucure de o interpretare unică, precum și de aplicarea legii în mod unitar la o situație de fapt specifică.

În acest context, este important ca personalul care se ocupă de gestionarea sistemelor informatice să lucreze sub coordonarea personalului judecătoresc astfel încât să asigure nu doar funcționalitatea tehnică ci, deosebit de important, o funcționalitate integrată în conceptele justiției.

Digitalizarea ocupă deja un spațiu important în activitatea instanței supreme prin intermediul mai multor aplicații software, fiind funcțional și un concept modern și complex, în totalitate digital, care îmbunătățește comunicarea și accesarea documentelor instituționale sau de interes public atât de către judecători și personalul intern, cât și de către părțile din procese. Instanța supremă dispune de o identitate vizuală și un site (www.iccj.ro/) cu o platformă de servicii digitale, precum afișarea calendarului ședințelor de judecată sau accesul la arhiva electronică a dosarelor, a ședințelor de judecată și a hotărârilor.

Găsirea de noi soluții tehnice pentru identificarea precedentelor judiciare, sintetizarea doctrinei aplicabile, interconectarea bazelor de date ale instituțiilor, ar putea sprijini procesul de documentare și soluționare a cauzelor. În acest scop, ar putea fi create motoare de căutare avansată, filtrarea după mai multe criterii, procese tehnologice care contribuie la optimizarea timpilor de lucru.

- d) competența după calitatea persoanei în materie penală impune un regim distinct de organizare a completurilor de cinci judecători, față de celelalte materii

În materie penală, competența Înaltei Curți determinată după calitatea persoanei, generează o situație particulară, instanța supremă fiind o veritabilă instanță de fond în respectivele cauze, inclusiv în apel, în cadrul completului de cinci judecători. Această particularitate este exclusivă, în celelalte materii verificarea hotărârilor judecătorești limitându-se, în principal, la elemente centrate pe drept. Judecata devolutivă, din fond și apel, impune respectarea rigorilor ce implică administrarea de probe complexe, inclusiv audieri de persoane (părți, martori ș.a.m.d.), soluționarea unor chestiuni de fapt și drept.

Organizarea completurilor de cinci judecători este reglementată prin lege unitar, fără distincții specifice (anual, prin tragere la sorți). Dacă în celelalte materii această modalitate de organizare nu ridică probleme speciale, în materie penală, prin prisma particularităților evidențiate, s-ar impune o organizare distinctă, cu o structură și funcționare care să reflecte această dimensiune, de judecată devolutivă în apel.

Pe de altă parte, judecătorii care compun astfel de formațiuni de judecată participă în mod regulat în completurile obișnuite de judecător de drepturi și libertăți, cameră preliminară, fond, apel, contestații, recursuri în

casatie, iar periodic, și în completurile care soluționează recursurile în interesul legii, chestiunile prealabile, îndeplinind și o complexă activitate de judecător raportor.

În aceste condiții, schimbarea continuă a judecătorilor care compun completurile de cinci în materie penală afectează buna desfășurare a activității, unitatea și coerența deciziilor, pronunțate adesea în majoritate, cât și chiar durata proceselor.

Lipsa unei viziuni unitare prin fragmentarea analizei juridice între compuneri diferite duce la soluții neunitare, ceea ce afectează nu doar părțile, ci și autoritatea jurisprudențială a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Nu este lipsit de importanță nici argumentul ce derivă din supraîncărcarea judecătorilor care exercită concomitent funcția de judecată în fiecare dintre aceste formațiuni de judecată.

Practica a demonstrat că este necesară reorganizarea acestora în mandate consecutive pentru perioade mai lungi, prin modificări care să respecte atât criteriile de legalitate cât și de transparență.

Modificările preconizate ar aduce beneficii dezideratului de unitate jurisprudențială, celui de celeritate, dar și de aliniere la standardele europene în materie de justiție penală, prin completuri stabile și specializate.

- e) personalul de suport trebuie să aibă competență ridicată, corespunzător nivelului de instanță supremă.

Recrutarea și formarea magistraților asistenți și a celui alt personal de suport reprezintă responsabilități cruciale în buna administrare a actului de justiție, la nivelul instanței supreme.

Este necesară evaluarea și transferul anumitor activități administrative de la magistrații asistenți la grefieri pentru a le da posibilitatea să se concentreze asupra veritabilelor probleme de drept, jurisprudență, doctrina națională și europeană. Doar în acest fel se va asigura conlucrarea adecvată și la potențial corespunzător dintre judecători și magistrații asistenți, cu rezultate benefice pentru actul de justiție.

III. 2. Măsuri pentru unificarea practicii judiciare

Una dintre funcțiile consacrate constituțional este aceea de interpretare și aplicare unitară a legii, funcție care se realizează în principal prin cele două mecanisme reglementate în codurile de procedură, respectiv hotărârile pronunțate în urma sesizărilor prealabile și deciziile pronunțate în interesul legii.

Caracterul unitar al jurisprudenței este un important indicator calitativ al performanței justiției. Creșterea gradului de uniformitate a practicii judiciare este, în opinia mea, un obiectiv principal al înfăptuirii justiției ca serviciu public, obiectiv în realizarea căruia actul de conducere are o responsabilitate pe măsură¹⁶.

Mecanismele procesuale reglementate de Codurile de procedură civilă și penală¹⁷, cele administrative cuprinse în legislația secundară¹⁸, o cultură orientată spre acest deziderat, creșterea transparenței și accesibilității hotărârilor pronunțate, comunicarea eficientă cu instanțele inferioare ierarhic, sunt tot atâtea oportunități pentru îmbunătățirea acestui important barometru care vor fi aplicate în termenele legale și cu rigurozitate maximă.

În scopul prevenirii și armonizării divergențelor de jurisprudență, este instituit mecanismul întâlnirilor profesionale organizate la nivelul secțiilor instanței supreme în cadrul cărora sunt supuse dezbaterilor jurisprudența precum și alte aspecte de interes general pentru adoptarea celor mai bune soluții. Jurisprudența relevantă se publică și este diseminată contribuind în mod substanțial la cunoașterea și asimilarea de către întreg sistemul judiciar precum și de celelalte profesii juridice. Cu toate că nu sunt obligatorii, consider că astfel de soluții au o importantă utilitate practică și pentru că oferă o cale rapidă de a regla eventuale divergențe de practică judiciară.

Este, de asemenea, de menționat că începând cu anul 2023 a fost constituită Rețeaua Națională pentru Unificarea Jurisprudenței (R.N.U.J.)¹⁹, vector de comunicare cu instanțele naționale, fiind publicate soluțiile de principiu adoptate de instanța supremă, atât din oficiu cât și la solicitarea curților de apel. R.N.U.J. reflectă preocuparea instanței supreme de a multiplica mecanismele existente, formale și informale, de remediere a discrepanțelor din jurisprudența națională și de a asigura premisele coerenței acesteia.

Consider că, pentru a asigura o accelerare a procesului de unificare a jurisprudenței și o eficacitate deplină a activității R.N.U.J., este nevoie de o

¹⁶ Cunoașterea jurisprudenței instanței supreme și accesul public și gratuit este facilitată prin configurarea website-ului care include și un motor de căutare a jurisprudenței (după cuvinte cheie și/sau materie), element de suport în asigurarea jurisprudenței unitare

¹⁷ Art. 514-521 Cod proc. civ., art. 471-477¹ Cod proc. pen.

¹⁸ Art. 57 din ROFA

¹⁹ Înființată prin Ordinul nr. 253/18.08.2023 al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție din România, Rețeaua Națională de Unificare a Jurisprudenței permite curților de apel semnalarea în timp real a problemelor de practică neunitară identificate în circumscripția acestora. Aplicația conferă acces judecătorilor instanțelor naționale la baza de date constituită, care centralizează soluțiile de principiu adoptate în temeiul art. 57 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă al Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și modul în care instanța supremă a tranșat problemele de practică neunitară sesizate de către curțile de apel.

măsură suplimentară care să dea sens activităților adiacente, respectiv constituirea unui Grup de armonizare a jurisprudenței.

Identificarea divergențelor de interpretare și aplicare a legii, urmată de o analiză detaliată cu scopul de a identifica natura și cauzele incoerențelor. Pe baza acestei analize, grupul va formula propuneri, pe materii, pentru unificarea practicii, fie la nivelul dezbaterilor profesionale care se fac în cadrul fiecărei secții, fie prin valorificarea mecanismelor formale (RIL sau HP). Activitatea grupului se va concretiza și în raportări ce vor putea fundamenta îmbunătățirea legislației sau a anumitor reglementări administrative.

Calitatea actului de justiție îndeplinit la instanța supremă trebuie să reprezinte un etalon în rândul instanțelor judecătorești și, totodată, o satisfacție în rândul justițiabililor, context în care acest obiectiv va trebui să fie unul de referință în perioada următoare.

III.3. Consolidarea statutului judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție

Independența justiției, a judecătorilor, chiar dacă au o consacrare expresă, nu trebuie să fie considerate valori definitiv câștigate, ci trebuie în permanență susținute și întărite.

Pe de o parte, judecătorii sunt datori ca prin toată activitatea pe care o desfășoară și prin fiecare manifestare ce implică funcția sau chiar în afara ei, să facă dovada **responsabilității independenței**.

De cealaltă parte, autoritățile și membrii societății trebuie să respecte această valoare supremă care dă substanță statului de drept și valorilor democrației pe care se sprijină.

Instanța supremă are nevoie de stabilitate, stabilitate raportată la asigurarea corpului de judecători pentru îndeplinirea misiunii sale, stabilitate raportată la legislație în ansamblu, la predictibilitatea statutului profesional, implicit la cel care conturează statutul de independență financiară, salarizare, respectiv stabilitatea regimului pensiilor, elemente esențiale pentru independența judecătorului.

Din această perspectivă, consider că experiența dobândită în funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii timp de 6 ani îmi va permite ca, printr-o colaborare în parametri optimi cu cea mai importantă autoritate din sistem, în special cu Secția pentru judecători din cadrul acesteia, să valorific în condiții superioare oportunitățile pe care le vom identifica, dar și crea, în vederea îndeplinirii misiunii de a duce instanța supremă la nivelul de

importanță și recunoaștere pe care le merită în cadrul instituțiilor de primă mărime din statul român.

Stabilitatea în statutul judecătorilor este deosebit de importantă. Aceasta nu semnifică rigiditate sau opoziție la schimbare, ci implică stabilirea unui set de valori și repere, un cadru instituțional flexibil, apt să permită adaptarea într-un timp optim la schimbările cu care suntem contemporani, însă pe un fond de statut profesional stabil.

În acest punct al analizei, consider că este oportun să fie abordată nevoia unei legi distincte de organizare judiciară și statut diferențiate, exclusiv pentru instanța supremă, așa cum își găsește reglementare în multe democrații consolidate și, cum de altfel, chiar instanța noastră a mai avut. Totodată, adiacent, este nevoie de un statut diferențiat al puterii judecătorești în cadrul instituțiilor din justiție.

Această nevoie este resimțită tot mai puternic pentru a tranșa definitiv importanța și rolul instanței supreme, al puterii judecătorești în statul de drept. Prin Constituție este marcată poziționarea justiției, consacrand-o ca pe una dintre cele trei puteri în stat, fără să fie asigurată și o transpunere legală corespunzătoare, ceea ce îi nivelează autoritatea poziționând-o alături de alte instituții, de asemenea importante în arhitectura de sistem, însă nicidecum egale.

Numai prin poziționarea explicită prin lege a instanței supreme și a rolului său în cadrul sistemului de justiție se va putea tranșa această dualitate, fixând identitatea proprie a puterii judecătorești, a celor care înfăptuiesc justiția.

Rezumând, întărirea independenței implică conturarea unui regim de stabilitate al statutului, prin toate elementele de substanță ale acestuia, așa cum au fost evidențiate, respectiv îmbunătățirea nivelului de salarizare, stabilitatea regimului pensiilor, îmbunătățirea mediului de muncă, inclusiv rezolvarea problemei sediului, o mai bună adaptare a procesului de selecție a personalului de suport la nevoile concrete ale judecătorilor.

Funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție presupune o uriașă responsabilitate, nu doar profesională, ci și socială. Drept urmare, este extrem de important ca și procesul de promovare a judecătorilor să continue să valorifice profilul cel mai bine atașat valorilor independenței, dublată de responsabilitate.

Totodată, este necesar să fie folosite toate pârghiile legale pentru a se evita mecanisme procedurale care, sub aparența de nevoie de predictibilitate, să transforme instanța supremă într-o veritabilă instanță de judecată în

domenii specifice, așa cum s-a întâmplat cu O.U.G. nr.62/2024²⁰, procedură care a deturnat scopul instituției folosite, de la caracterul ei excepțional de procedură de dezlegare a unei chestiuni de drept, la o preluare a elementelor proprii judecății în materia dreptului muncii și asigurărilor sociale, generând riscuri suplimentare de întârziere în durata soluționării procedurilor. Amendarea acestor norme se impune numai dacă pentru a repune judecătoria instanței supreme în firescul raporturilor profesionale și misiunii lor constituționale.

III.4. Îmbunătățirea mediului de lucru

În scopul asigurării respectării standardelor referitoare la proceduri rezonabile, procese echitabile, judecătoria și celălalt personal din instanță trebuie să beneficieze de facilități, echipamente și asistență corespunzătoare, aspecte la care se referă și Avizul nr.3 (2002) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni

Printr-un alt document important elaborat de CEPEJ²¹ se arată că rolul statisticilor judiciare este de a sprijini factorii de decizie ca, în baza informațiilor furnizate, să poată stabili cantitatea de resurse necesare rezolvării volumului de muncă în condiții optime.

Judecătorul trebuie să exercite exclusiv funcția judiciară, care implică înfăptuirea actului de justiție, sens în care este nevoie să beneficieze de sprijinul personalului cel mai calificat pentru realizarea activităților adiacente, astfel încât să-și poată concentra efortul profesional către esența actului de justiție (deliberarea și pronunțarea hotărârii).

Un volum optim de muncă, corespunzător rolului pe care îl îndeplinește judecătorul la nivel de instanță supremă, suportul oferit cel mai calificat personal, echipamente sunt cerințe minime. Asigurarea și dezvoltarea tehnologiei de asistență poate sprijini judecătoria în procesul decizional prin identificarea unor elemente suport (evaluări ale fondului, căutări între hotărârile judecătorești și în cadrul acestora, ș.a.m.d.) ce vor sprijini consecvența în procesul decizional, conducând la sporirea încrederii în sistemul judiciar.

Într-un alt plan, trebuie asigurată o cultură solidă în cadrul instanței. Este important ca interacțiunea dintre judecători și fiecare dintre cei implicați

²⁰ privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale

²¹ European Commission For The Efficiency of Justice (CEPEJ), CEPEJ Guidelines On Judicial Statistics (GOJUST), Strasbourg, 2008

în activitățile din instanță să existe un climat agreabil, o cultură bazată pe credințe puternice și larg împărtășite.

Rezolvarea problemelor legate de stabilitatea statutului de independență financiară impactează cu greutate asupra calității și eficienței, contribuind la asigurarea standardului profesional minimal care dă substanță unui mediu de lucru corespunzător importanței funcției.

III.5. Consolidarea capacității administrative a instanței supreme

Asigurarea infrastructurii necesare funcționării optime a instanței constituie o sarcină de la sine înțeleasă pentru cei care exercită prerogativele manageriale. O bună infrastructură constituie premisa organizării activității instanței la capacitatea funcțiunilor sale. Starea sediului instanței supreme este necorespunzătoare de peste 15 ani, iar soluțiile de avarie, fie că ne referim la închirierea unor spații anexe și mutarea unei secții, fie la cele de renovare și minimă extindere, nu au răspuns și nu vor răspunde nevoilor subsumate atât activității judecătorilor și celui alt personal, respectiv nevoilor justițiabililor și avocaților. Este necesară o soluție definitivă, dedicată acestui capitol pentru a putea derula activitățile de primă importanță în justiția română, într-un sediu reprezentativ, corespunzător unei instanțe supreme a unui stat membru UE. Identificarea soluțiilor corespunzătoare va reprezenta o prioritate pentru mine, angajându-mă să activez toate pârghiile legale în acest scop.

Opțiunea legiuitorului de a stabili calitatea de ordonator de credite a Înaltei Curți pentru toate instanțele din România a fost una care necesită o nouă analiză și o regândire a competențelor²². Această soluție legislativă a condus la o aglomerare de sarcini peste capacitatea instituțională, atât din punct de vedere fizic cât și tehnic (spații, resurse). În același timp, instanței supreme i s-a alocat o atribuție peste funcțiunile sale constituționale, fixate doar în privința actului de justiție și unificării jurisprudenței. Față de această situație, este necesară o analiză împreună cu Consiliul Superior al Magistraturii pentru a gândi schema de competență ideală atât pentru instanța supremă, cât și pentru celelalte instanțe judecătorești.

În actualii parametri de funcționare, voi acorda atenția cuvenită raporturilor ce derivă din această calitate în relația cu reprezentanții curților de apel și tribunalelor, în scopul facilitării desfășurării activităților în deplină legalitate și colaborare eficientă, pentru asigurarea gestionării corecte a resurselor bugetare și asigurării funcționării instanțelor în condiții normale.

²² Inclusiv în legătură cu atribuțiile din domeniul IT, așa cum este surprins și prin Hotărârea Secției pentru Judecători nr. 1519/5.09.2024

A fi ordonator de credite nu înseamnă doar a semna bugete și a urmări execuții financiare, înseamnă a înțelege că, dincolo de cifre, fișiere Excel, articole bugetare, se află oameni, se află judecătorii care duc greul completurilor încărcate, alt personal care asigură fluxul tăcut, dar esențial al activității.

O justiție echitabilă începe cu o instituție care funcționează echitabil și îi tratează ca atare pe toți, indiferent de palierul unde își desfășoară activitatea.

Aplicarea diferențiată a aceleiași legi în materia remunerării activității ar însemna tolerarea de inechități, subminarea moralului profesional.

În distribuirea resurselor asum o responsabilitate de fond pentru asigurarea unei echități reale. Voi evalua existența de diferențe generate de aplicarea diferită a legii ori a practicilor administrative care pot genera frustrări legitime în rândul judecătorilor și a celui alt personal, afectând climatul și, implicit, calitatea actului de justiție.

Colaborarea activă cu CSM devine esențială pentru armonizarea standardelor și pentru identificarea și înlăturarea inechităților salariale, astfel încât întregul corp profesional să beneficieze de un regim echitabil, coerent și predictibil de remunerare.

III.6. Continuarea digitalizării instanței

Un act de justiție mai digitalizat va fi, în mod cert, mai eficace și mai accesibil pentru cetățeni.

La nivelul UE au fost adoptate, în ultimii ani, mai multe inițiative în domeniul digitalizării justiției, deosebit de utile²³. Apare tot mai evident că și în justiție perspectiva va fi una din ce în ce mai tehnologizată, aspect bine înșușit la instanța noastră supremă, o serie de măsuri și funcționalități ce au fost implementate confirmându-i plus valoarea²⁴.

Accesul la informație, ca și acces la justiție, este o problemă complexă. Accesul la informație poate avea printre obstacole nivelul de educație al cetățenilor în domeniul tehnologiei, de venituri, astfel că se pune

²³ Recent, strategia e-justiția 2024-2028

²⁴ Înființarea Rețelei Naționale pentru Unificarea Jurisprudenței (RNUJ) a fost legată de una dintre cele mai semnificative evoluții în materie de digitalizare - fiind dezvoltată aplicația informatică care permite, pe de o parte, consultarea de către judecătorii celorlalte instanțe a jurisprudenței instanței supreme, iar, pe de altă parte, semnalarea problemelor de drept care generează practică neunitară - în cursul anului 2024 s-au continuat eforturile de îmbunătățire a acestei aplicații. Preluarea bugetului celorlalte instanțe judecătorești a generat nevoia adoptării unor soluții informatice prin extinderea implementării platformei *software* integrate pentru managementul economico-financiar și administrativ la nivelul curților de apel și tribunalelor. A mai fost achiziționat un program informatic care permite administrarea electronică a actelor procedurale întocmite în litigiile în care instanța supremă s-a subrogat în drepturile și obligațiile Ministerului Justiției odată cu preluarea bugetului instanțelor judecătorești, sau care s-au născut ulterior, în legătură cu exercitarea acestei atribuții de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

în mod legitim problema în ce măsură accesul la tehnologie poate contribui la diminuarea acestor probleme? Răspunsul depinde nu doar de nivelul deprinderilor din domeniul IT, ci și de măsura în care sunt dispuși să utilizeze internetul pentru a obține informații juridice. Important este ca informația să parvină de la instituții autorizate în domeniu.

Utilizarea tehnologiei informației poate avea un rol important legat de imparțialitate, integritate deoarece se operează cu modalități impersonale de lucru.

Cum schimbă IT administrarea justiției? Un efect de luat în calcul este standardizarea. Disponibilitatea publică a informațiilor pe internet va întări această tendință. Accesul digital la instanță poate facilita interacțiunea cu persoanele care se auto reprezintă.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a acordat un larg spațiu de dezbatere rolului tehnologiei de asistență în sistemul judiciar, elaborând Avizul nr. 26 (2023). Marcând faptul că statele trebuie să asigure accesul efectiv și practic la justiție, iar tehnologia este un mijloc prin care se poate realiza²⁵, reiterează rolul său deosebit de important pe care îl fixează, însă, exclusiv ca pe unul de suport pentru activitatea din instanțe, subliniind nevoia respectării autonomiei judiciare.

Continua digitalizare aduce beneficii incontestabile, însă nu trebuie să compromită fețele umane și simbolice ale justiției deoarece ea este și trebui să rămână umană pentru că se ocupă în primul rând de oameni și de disputele lor.

III.7. Comunicarea publică. Transparență. Responsabilitate

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, în calitatea sa de figură centrală în cadrul puterii judecătorești, imprimă liniile generale ale comunicării în spațiu public pentru a asigura nu doar transparența, ci și facilitarea înțelegerii de către publicul larg a importanței independenței în misiunea de îndeplinire a justiției, componentă esențială a statului de drept.

O bună comunicare publică contribuie la creșterea gradului de încredere în activitatea instanței, fiind într-o relație directă cu (re)construcția prestigiului acesteia și cu îmbunătățirea imaginii²⁶.

²⁵ În paragraf 10 și urm. din Aviz sunt notate, printre altele, facilitățile pentru justiția preventivă, capacitatea tehnică de a extrage date din hotărârile judecătorești în mod anonimizat ceea ce ar putea ajuta la identificarea cauzelor generale ale litigiilor și apoi evaluate ca bază a unei reforme legislative, beneficiile în gestionarea cauzelor colective, audieri în format hibrid, ș.a.m.d.,

²⁶ pe pagina de internet a ÎCCJ sunt publicate informații utile destinate publicului, justițiabililor, profesioniștilor dreptului, cu privire la programul de lucru, programarea ședințelor de judecată, modalitatea de a transmite documente și de a consulta dosare, accesibilitatea la sediul instanței, precum și datele de contact ale departamentelor care asigură comunicarea cu justițiabilii, reprezentanții acestora și respectiv cu presa. Totodată, la rubrica *Informații publice-Transparență - În sprijinul cetățeanului* au fost publicate și hotărâri ale Colegiului de conducere, menite să aducă la cunoștință publică măsurile adoptate, de interes public. Totodată, a fost diseminată jurisprudență prin intermediul site-lui propriu, și s-a consolidat o practică de furnizare către mass-media a unor materiale de sinteză, redactate pe înțelesul

Comunicarea publică eficientă trebuie să reflecte și realități îmbunătățite, altfel riscă să fie doar o strategie de imagine, fără fond.

Justiția din România se confruntă cu două categorii majore de probleme, interdependente, care necesită măsuri diferențiate. Una vizează aspectele de funcționalitate internă (ritmul de soluționare a cauzelor și practica judiciară neunitară), iar cea de-a doua vizează problemele de imagine și percepție publică care afectează încrederea în justiție.

Îmbunătățirea imaginii Înaltei Curți trebuie făcută cu măsuri de substanță, nu doar prin „polish” de suprafață. În plan intern, două acțiuni trebuie prioritizate, respectiv rezolvarea cazurilor care înregistrează un ritm lent de soluționare și intensificarea unificării jurisprudenței.

Apoi este necesară o comunicare de progres, nu doar de imagine, recunoașterea onestă a punctelor slabe. Încrederea se câștigă nu printr-o imagine de „perfectiune”, ci prin coerență între ceea ce se declară și ceea ce se face, prin recunoașterea problemelor, identificarea căilor de rezolvare, nu ascunderea lor în spatele unor discursuri de imagine.

Problemele de funcționalitate generează probleme de imagine, astfel că acțiunea asupra celor dintâi sprijină îmbunătățirea încrederii. Așa cum am arătat în secțiunile anterioare, ritmul soluționării cauzelor este afectat de încărcătura excesivă pentru instanța supremă, de un cadru de proceduri rigide, excesiv formaliste, de deficitul de resurse și de managementul acestora. Practica neunitară are drept sursă atât elemente obiective (legislația amplă și incoerentă) cât și de ordin subiectiv, aspecte expuse în precedent. Este necesar, astfel, să fie întreprinsă o reformă internă mai profundă și măsurabilă, precum și o comunicare proactivă.

Imaginea Înaltei Curți este influențată și de modul în care cetățenii înțeleg și percep întregul sistem judiciar.

Despre percepția eronată a responsabilității judiciare

O parte a publicului nu are o înțelegere clară a rolurilor și responsabilităților instituțiilor, astfel încât „eșecurile” sunt atribuite instanței, nu de puține ori, fără temei.

Indiferent de obiectul unui dosar, cu o miză mai mare sau mai mică și indiferent de materie, judecătorii nu decid în funcție de simpatii personale, ci aplică prevederile codului civil, penal sau dispozițiile de drept administrativ, ori din altă materie.

tuturor cetățenilor, cu privire la hotărârile de o importanță deosebită, în special cele pronunțate în materia unificării practicii judiciare.

Atunci când informațiile publice sunt incomplete, sau, mai mult, când sunt prezentate trunchiat ori chiar tendențios, publicul tinde să judece cazurile emoțional.

Anularea unui act administrativ al unei autorități publice în instanțele de contencios este expresia faptului că legea este mai presus de orice autoritate, indiferent de nivelul acesteia, reprezintă sancționarea unui exces de putere, nu demers abuziv al justiției. Tot astfel, anularea unui contract, cauzele prin care se constată concurență neloială, o fraudă comercială, sustragerea de la plata taxelor datorate, condamnarea pentru fapte de corupție, ș.a.m.d., sunt expresia restabilirii echilibrului juridic încălcat. Fie că înfruntă un abuz de autoritate, o neînțelegere contractuală, sau o fraudă, judecătorul acționează în virtutea legii pentru a repune în drept un echilibru pierdut.

În materia penală, spre exemplu, constatăm că în mod frecvent, în spațiul public, eșecurile procurorilor pentru rechizitoriile slabe, probele insuficiente sau anchetele penale defectuoase, sunt imputate instanței de judecată. Confuzia între rolul acuzatorului și cel al judecătorului afectează grav încrederea în actul de justiție. Judecătorul nu este un executant al rechizitoriului, ci un garant al legalității și un arbitru imparțial care decide exclusiv pe baza probelor administrate în mod legal.

Este fundamental ca opinia publică să înțeleagă că achitarea unui inculpat nu înseamnă „slăbiciunea” instanței, ci, dimpotrivă, reflectă aplicarea principiului prezumției de nevinovăție și a standardului de probă „dincolo de orice îndoială rezonabilă”. Transferarea responsabilității eșecului acuzării asupra instanței este un procedeu periculos pentru că slăbește autoritatea judecătorului și descurajează independența.

Opinia publică este influențată înainte de verdict atunci când sunt furnizate declarații sau imagini care sugerează vinovăția. Se creează o presiune care generează un climat tensionat, iar prejudecățile create în spațiul public pot afecta inclusiv comportamentul participanților. Cum se ajunge într-un astfel de punct? Prin opțiunea organelor de urmărire penală de mediatizare, excesivă uneori, din chiar debutul anchetei penale, mai cu seamă în cauze în care există o miză publică, corectă, indiscutabil, de combatere a comportamentelor ilicite. Atunci când finalizarea unui astfel de dosar se face într-un mod diferit față de așteptările amplificate, peste limita dezbaterilor acceptate într-o societate democratică, este mai probabil ca publicul să identifice o problemă în zona instanței de judecată. Ce este de făcut pentru (re)stabilirea liniei corecte?

În primul rând, revenirea la respectarea regulilor comunicării informațiilor din anchetele penale, în cadrul normativ și etic fixat de Ghidul CSM privind relația sistemului judiciar cu mass-media. Acest ghid nu este

opțional și nu poate fi ignorat în favoarea unor strategii de imagine sau chiar presiuni indirecte. Ghidul stabilește clar modul în care trebuie furnizate informațiile din anchete în curs, tocmai pentru a evita compromiterea încrederii în imparțialitatea justiției și afectarea drepturilor procesuale. Atunci când aceste standarde sunt ignorate, opinia publică este orientată prin percepții, nu prin probe, iar spațiul public se transformă într-unul de presiune sau manipulare și, mai grav, o sursă de speculații politice. Judecătorul trebuie să rămână un garant al echilibrului, iar procurorul un susținător al legalității, nu un formator al percepției mediatice.

În al doilea rând, campaniile de informare despre rolurile judecătorului și procurorului în procesul penal, reacții oficiale la distorsiuni grave din spațiul media, comunicate clare cu explicații juridice simple, sunt câteva soluții la problematica percepției eronate despre rolul instanței.

Consider că trebuie subliniat care este rolul instanțelor de judecată în statul de drept, care sunt pilonii pe care se sprijină acesta. Instanțele sunt coloana vertebrală a statului de drept, nu instrumente ale acuzării sau ale puterii executive. Ele sunt garantul suprem al statului de drept. Dacă justiția a spus că o anchetă penală nu a fost condusă cu respectarea legii, sau că vinovăția nu a fost probată, ori că un act a fost emis cu exces de putere, atunci toți actorii trebuie să respecte aceea decizie. Menținerea confuziei cu privire la rolul instanțelor afectează percepția asupra imparțialității justiției, a legitimității acesteia.

Sistemul judiciar nu este infailibil. Pot exista erori, magistrați a căror rigoare profesională este discutabilă sau chiar cazuri izolate de comportamente în afara legii. Dar astfel de situații trebuie tratate punctual, cu dovezi, și clarificate cu celeritate, în caz contrar existând riscul unei extrapolări extrem de nocive, ca fiind o regulă.

Am acordat un spațiu mai larg vulnerabilităților de mai sus, tocmai pentru că eu consider că imaginea justiției nu poate fi îmbunătățită doar prin apel la respectarea independenței. Este nevoie de mult mai mult, este nevoie de schimbări din interiorul sistemului judiciar.

Societatea așteaptă, în mod legitim, să se vadă că puterea judecătorească demonstrează utilitatea în slujba căreia și-a pus competențele, autoritatea și independența. Are dreptul de a primi explicații prin motivarea bine formulată a hotărârilor judecătorești.

Judecătorii instanței supreme sunt consonanți cu aceste așteptări și înțeleg rolul esențial pe care îl joacă în sistemul judiciar, acela de exemplu de integritate și profesionalism.

Într-o epocă a expunerii excesive în media, lipsa unui mesaj clar din partea instanței poate lăsa loc speculațiilor și neîncrederii. Este nevoie de un dialog constant dar prudent cu societatea deoarece justiția are nevoie de încrederea cetățenilor. Îndeplinirea rolului de către instanță presupune nu doar decizii corecte ci și o prezență publică coerentă care să reflecte consonanța cu valorile democratice și așteptările societății.

Consolidarea încrederii cetățenilor în activitatea instanței depinde de coerența dintre ceea ce decid judecătorii, cum se comportă și modul în care interacționează cu societatea, atât prin decizii, cât și prin comunicare.

*Limitele comunicării în era digitală și legătura cu încrederea în justiție.
Percepția unitară a justiției de către societate*

Consider că funcția de judecător continuă, metaforic vorbind, și dincolo de sala de judecată, în orice manifestare publică. Comentariile sau postările judecătorilor pot fi interpretate drept „partizanat politic”, „critici la adresa unor instituții” ce pot afecta imaginea de imparțialitate și echidistanță.

Societatea are dificultăți în a distinge între nivelurile instanțelor atunci când evaluează comportamentul sau deciziile judecătorilor. Publicul larg percepe „justiția” ca un întreg, iar comportamentele inadecvate ale membrilor corpului magistraturii, judecători sau chiar procurori, indiferent de nivelul la care își desfășoară activitatea, afectează imaginea întregului corp, inclusiv pe cel al judecătorilor instanței supreme, chiar dacă aceștia respectă cu strictețe obligațiile profesionale și deontologia. De aceea, insist asupra importanței comunicării etice, coerente la nivelul întregului sistem judiciar pentru a proteja credibilitatea justiției. Dialogul cu publicul, inclusiv prin intermediul presei, este o componentă esențială. Justiția trebuie să rămână sobră și rezervată, dar nu tăcută. Numai în acest fel vor putea fi înțelese eforturile judecătorilor. Susțin o comunicare care să reflecte profesionalismul instanței, fără a interfera cu independența acesteia. Cred într-o prezență publică care să sprijine percepția corectă asupra eforturilor judecătorilor.

În Avizul nr.18 (2015) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni se arată că puterea judecătorească este răspunzătoare în fața societății pe care o servește și subliniază că nu trebuie să se părăsească spațiul legitim de exercitare a puterii judiciare²⁷.

Independența și inamovibilitatea judecătorilor au fost stabilite pentru a proteja interesul public care constă în echitatea procedurilor judiciare și buna funcționare a justiției, nu pentru a satisface interesele individuale. De aceea,

²⁷ Pct. 40 Avizul 18 (2015) CCJE

discursul public trebuie să reflecte preocuparea pentru protejarea poziției și independenței puterii judecătorești.

Sfera discursului, al opiniilor publice ale judecătorilor nu poate fi văzută ca un domeniu al alegerii personale, ci un domeniu circumscris obligațiilor specifice subordonată promovării independenței justiției.

În relația cu presa, consider că Înalta Curte trebuie să manifeste deschidere instituțională atunci când este nevoie să explice, să clarifice și să protejeze încrederea publică. Această relație nu trebuie să fie una de confruntare, ci de respect reciproc. O comunicare clară, echilibrată și fără excese va contribui la un climat public în care justiția să fie respectată, nu instrumentalizată.

Când deciziile nu sunt înțelese prin filtrul legii, ci sunt prezentate în cheie partizană, există riscul deformării sensului de dreptate. Justiția trebuie să fie nu doar înfăptuită, ci și înțeleasă corect, iar în acest plan relația cu presa este foarte importantă. Pentru că într-o democrație, presa este liantul dintre instituții și cetățean. Astfel, relația cu presa este esențială, deoarece prin intermediul acesteia „circulă” imaginea justiției, încrederea sau înțelegerea a ceea ce instanțele fac dincolo de limbajul tehnic sau solemnitatea sălii de judecată.

III.8. Reprezentarea

În plan intern, Înalta Curte are nevoie de o relație corectă și funcțională cu celelalte instituții ale statului.

Nevoia asigurării unui buget adecvat, îmbunătățirea inițiativei legislative cu incidență asupra organizării și funcționării administrative a instanțelor și a activității de judecată impun un dialog permanent cu instituțiile implicate pentru prezentarea nevoilor într-o manieră argumentată, așa încât să corespundă realităților juridice, să preîntâmpine jurisprudența neunitară, supraaglomerarea rolului instanțelor sau resursa insuficientă.

În plan extern, instanța noastră supremă are o participare activă în cadrul rețelelor europene și internaționale, în cadrul cărora reprezentarea se face la nivel de președinte. Consolidarea raporturilor internaționale este un aspect pozitiv, deoarece a contribuit la promovarea cooperării judiciare și facilitarea schimbului de bune practici între instanțele supreme.

Dezvoltarea acestor raporturi, atât în cadrul rețelelor deja existente, cât și în cadrul unor parteneriate bilaterale, încurajarea participării judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție la schimburi internaționale de natură

profesională vor fi tratate cu importanță deosebită, în considerarea potențialului pe care îl au pentru întărirea independenței puterii judecătorești ca premisă a existenței și funcționării statului de drept.

În loc de concluzii

Imaginea instanței supreme, a justiției în ansamblu, presupune un efort colectiv, o responsabilitate deosebită.

Candidez pentru această funcție cu hotărârea de a dovedi că se poate exercita cu demnitate, echilibru și rigoare. Cred că justiția nu poate fi cu adevărat independentă decât cu oameni care să-și asume greutatea acestei independențe.

Cred într-o conducere care nu caută confortul, ci responsabilitatea în tot ce face, care nu face compromisuri de conjunctură, ci rămâne atașată principiilor chiar și atunci când acestea incomodează.

Credibilitatea justiției începe cu judecătorii. Cred într-o justiție care nu se ascunde în spatele independenței, ci o exercită cu asumare și echilibru.

Înalta Curte trebuie să fie un reper prin exigență, profesionalism și integritate, iar cei care o conduc trebuie să fie primii care oferă acest exemplu.

Ca președinte, îmi asum misiunea de a crește responsabilitatea în interiorul instituției și în relația cu societatea. Voi conduce cu asumare, pentru că numai în acest fel putem întări încrederea într-o justiție dreaptă, demnă și independentă.

O justiție autentică acționează exclusiv în limitele legii și după regulile dreptului. O astfel de justiție este temelia statului de drept.

Consider că nu există *stat de drept* împotriva *drepturilor*.

Fără a fi înțeleasă ca toleranță față de încălcarea legii, această linie de gândire va urmări să asigure coerența preeminenței dreptului și a elementelor sale esențiale în sens profesional, respectiv absența arbitrariului, securitate juridică, respectarea drepturilor și libertăților, nediscriminare și egalitate în fața legii.

Justiția trebuie să îi protejeze pe toți cetățenii, fără discriminare, împotriva arbitrariului și a abuzului de putere. O justiție dreaptă este aceea care nu se lasă influențată de poziția socială, economică sau politică a celor pe care îi judecă. Justiția trebuie să manifeste diligență sporită pentru ca și persoanele vulnerabile (cei lipsiți de mijloace materiale, lipsiți de apărare) să

își poată valorifica în mod real și egal cu ceilalți drepturile. Adevărata putere a justiției constă în capacitatea ei de a fi dreptul tuturor.

Judecătorul care respectă drepturile procesuale ale celor pe care îi judecă nu apără infractorii, ci apără civilizația juridică. Hotărârile judecătorești trebuie să se întemeieze exclusiv pe lege, pe probe și pe conștiința judecătorului imparțial, nu pe emoția colectivă de moment, inerentă și firească în cazul unor încălcări grave ale valorilor sociale.

Respectarea drepturilor fundamentale nu este un obstacol în calea justiției, ci garanția că justiția este autentică, legitimă. A avea respect pentru proceduri, pentru limitele legii, nu înseamnă toleranță față de comportamentul ilicit. Un stat care combate infracțiunea cu mijloace arbitrare nu este puternic, ci periculos.

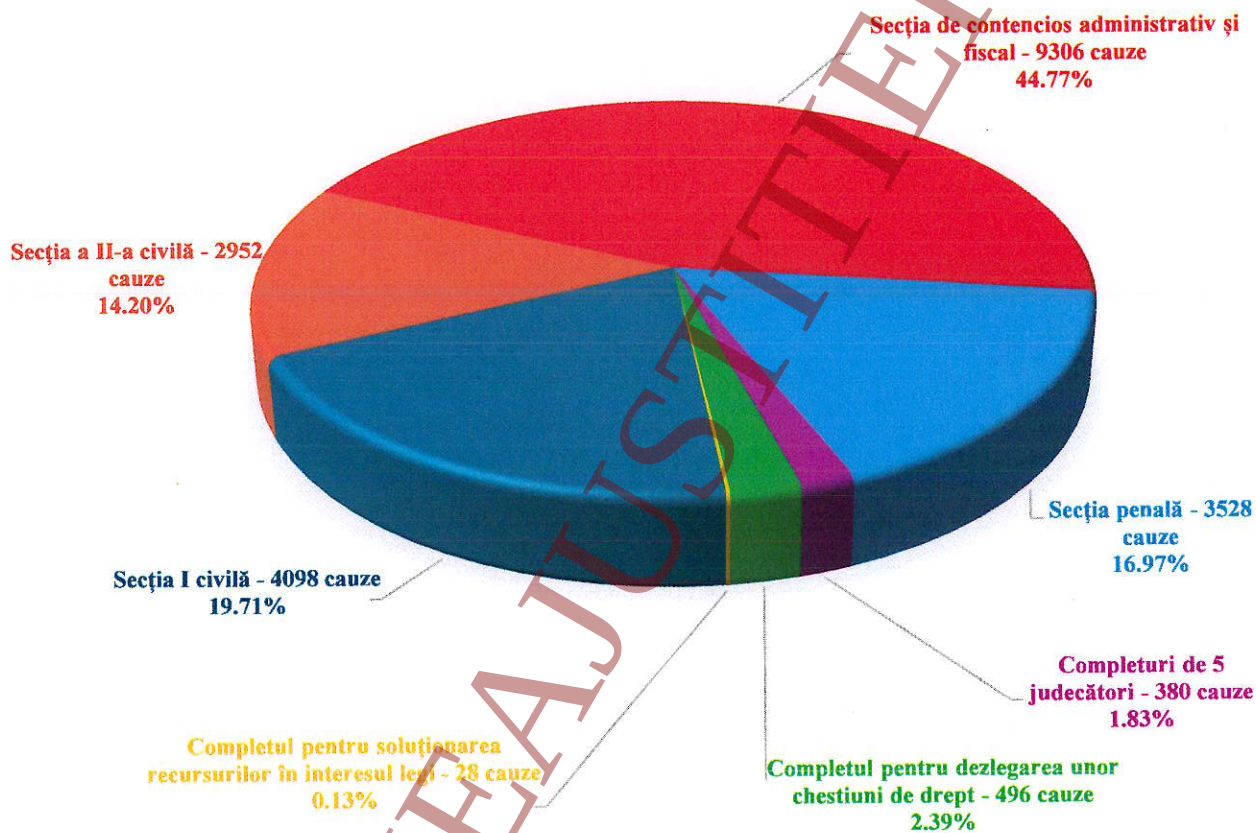
Consider că adevăratul stat de drept este acela care știe să fie ferm fără a deveni abuziv, aceasta fiind una dintre valorile în slujba căreia îmi voi concentra, în continuare, întreaga pricepere și efort profesional.

ANEXE

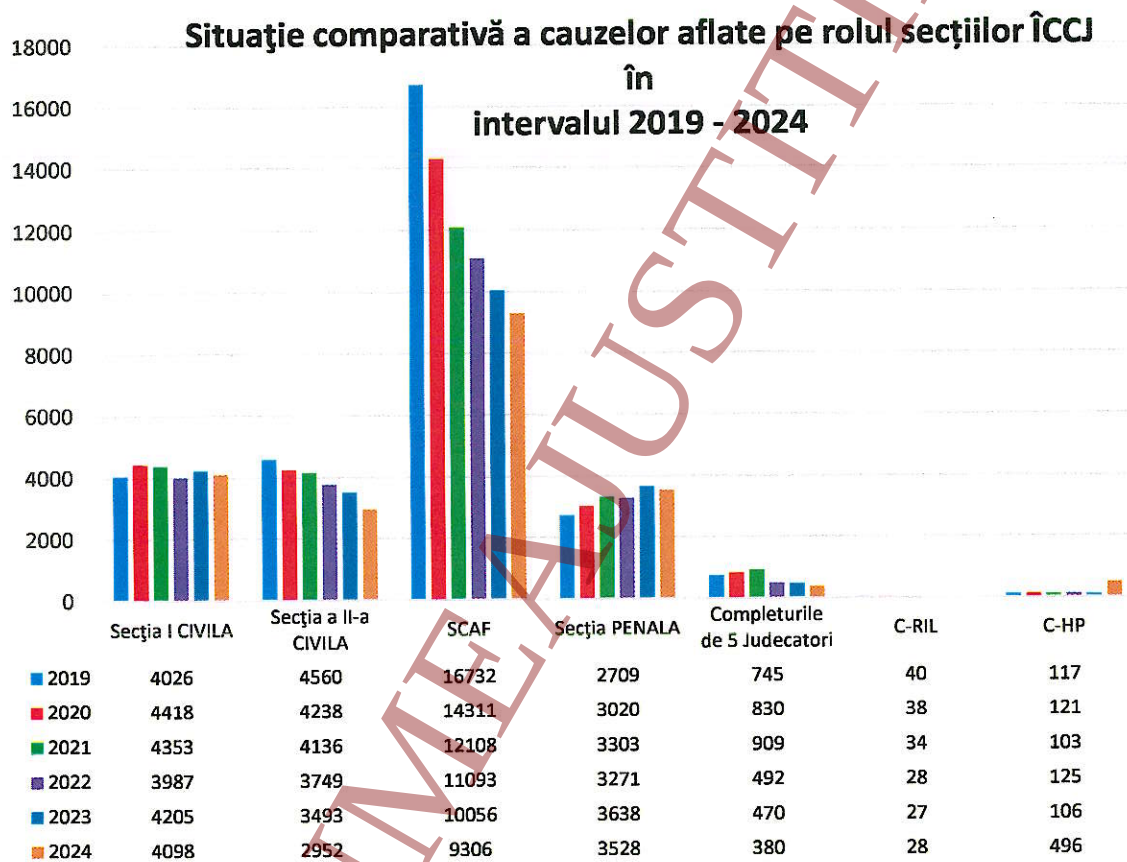
WWW.LUMENAJUSTITIEI.RO

STRUCTURA PE SECȚII, ÎN CADRUL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, A VOLUMULUI DE ACTIVITATE, ÎN ANUL 2024

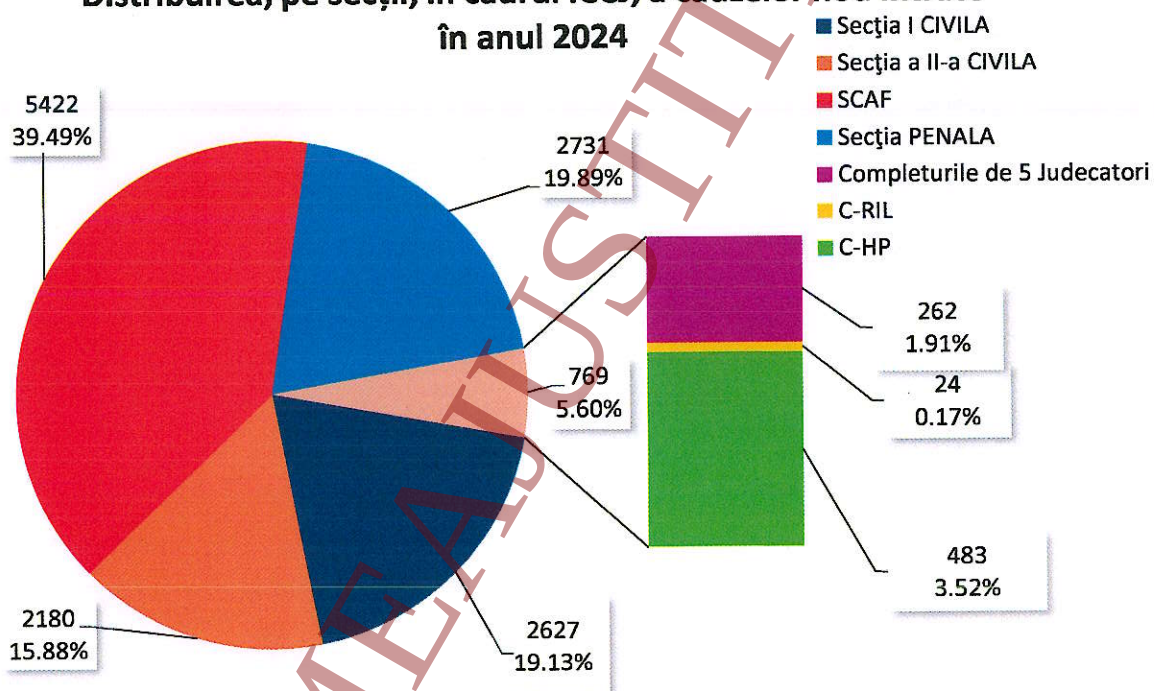
În anul 2024, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au aflat **20.788 de cauze**, în scădere cu 5,49% față de anul precedent, când pe rolul instanței s-au aflat 21.995 de cauze¹.

¹ în redactarea proiectului am folosit date statistice din Raportul de activitate al ÎCCJ, public pe site-ul instituției

Prin raportare la anii precedenți, se constată o scădere semnificativă a numărului de dosare, respectiv cu 8,61% față de anul 2022, cu 16,47% față de anul 2021, cu 22,94% față de anul 2020 și cu 28,23% față de anul 2019

Distribuirea, pe secții, în cadrul ÎCCJ, a cauzelor nou intrate în anul 2024

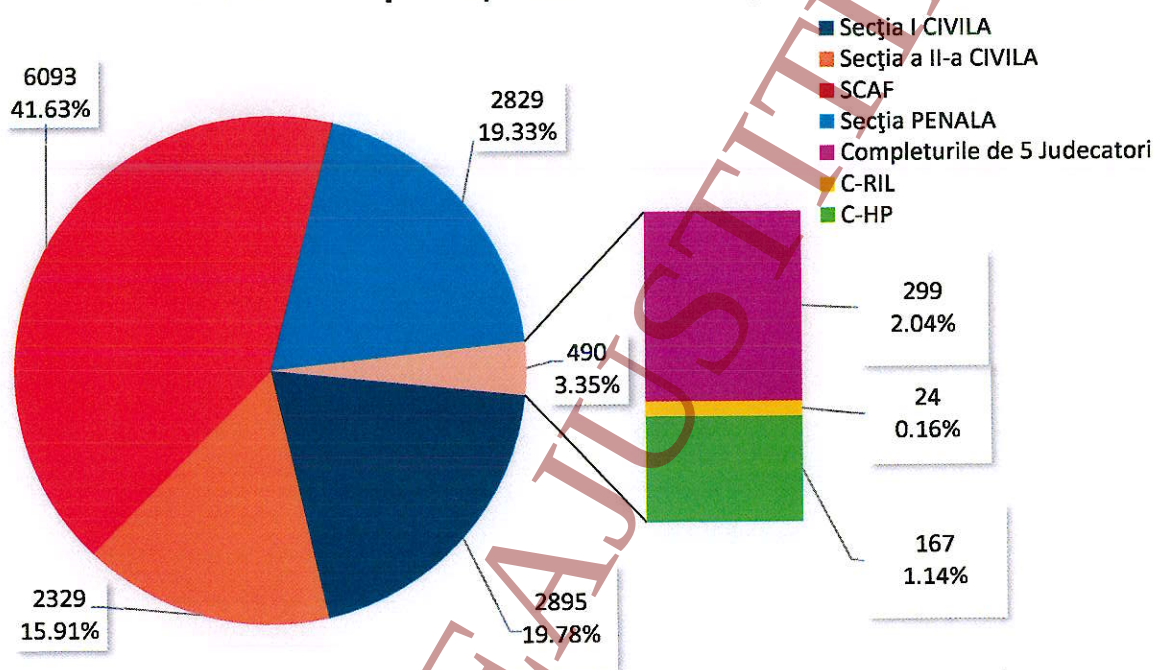

În ceea ce privește numărul cauzelor **nou intrate**, în anul 2024 au fost 13.729 de cauze, remarcându-se astfel o creștere ușoară față de anul anterior.

Din totalul acestora, cel mai mare număr s-a înregistrat pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal – 5.422 de dosare, urmat de numărul cauzelor înregistrate la Secția penală - 2.731, de numărul cauzelor înregistrate pe rolul Secției I civile - 2.627 și de numărul cauzelor înregistrate pe rolul Secției a II-a civile - 2.180 de cauze.

Un număr de 262 de cauze s-au înregistrat pe rolul Completurilor de 5 judecători, 24 de cauze s-au înregistrat pe rolul Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii și respectiv 483 de sesizări pe rolul Completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

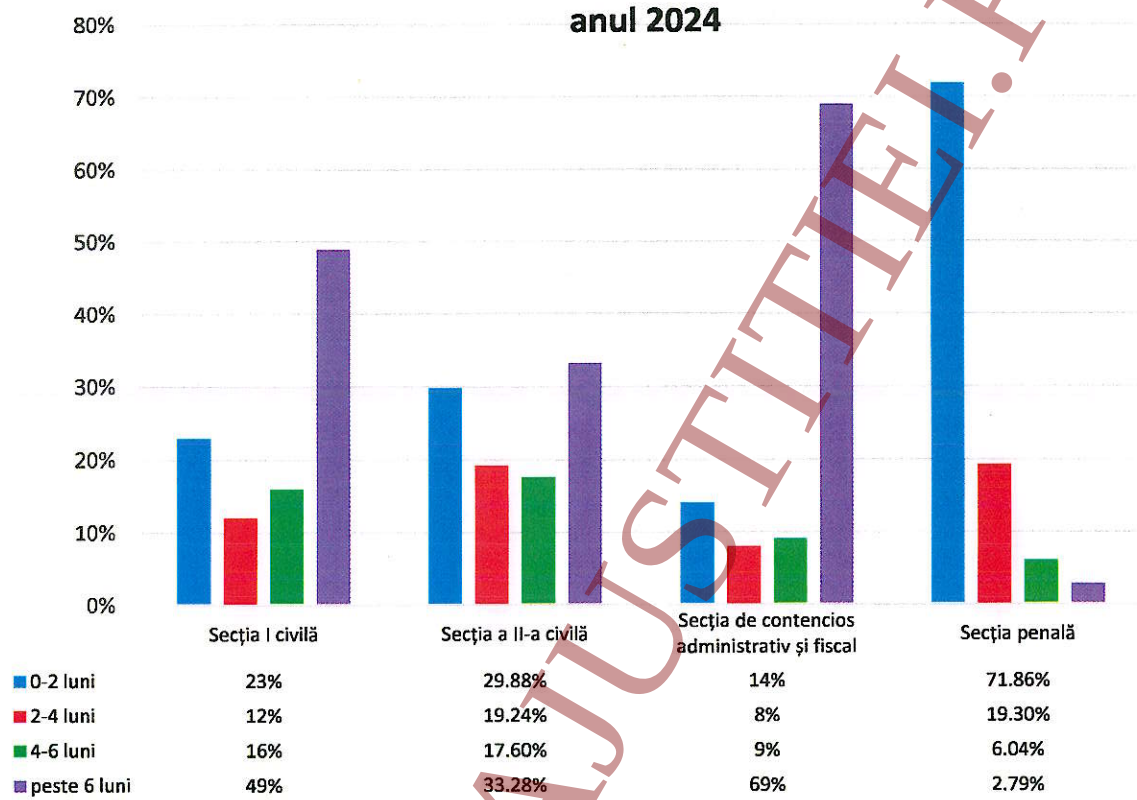
Distribuirea pe secții a cauzelor soluționate în anul 2024

Din totalul cauzelor soluționate în anul 2024, respectiv 14.636 cauze,

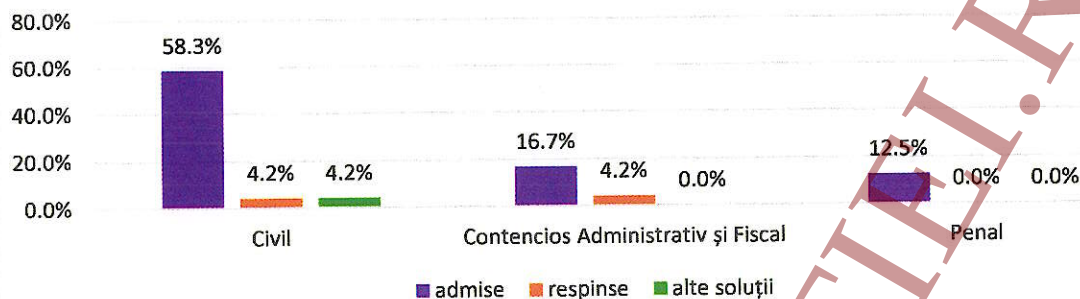
- 6.093 de cauze au fost soluționate de Secția de contencios administrativ și fiscal;
- 2.829 de cauze au fost soluționate de Secția penală;
- 2.895 de cauze au fost soluționate de Secția I civilă,
- 2.329 de cauze au fost soluționate de Secția a II-a civilă
- 299 de cauze au fost soluționate de Completurile de 5 judecători,
- 24 de cauze au fost soluționate de Completurile pentru soluționarea recursului în interesul legii și
- 253 de cauze au fost soluționate de Completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Durata de soluționare a cauzelor la nivelul secțiilor ÎCCI în anul 2024

Raportat la numărul de cauze soluționate și durată, secția penală înregistrează cea mai bună poziționare.

Proporția RIL-urilor admise-respinse ca inadmisibile în funcție de materie în anul 2024

În anul 2024 au fost soluționate 24 de sesizări de recurs în interesul legii, defalcate pe materii și în funcție de soluție, după cum urmează:

a) 15 decizii în materie civilă, 3 decizii în materie penală, 5 decizii în materia contenciosului administrativ și fiscal și o decizie de lămurire dispozitiv în materie civilă;

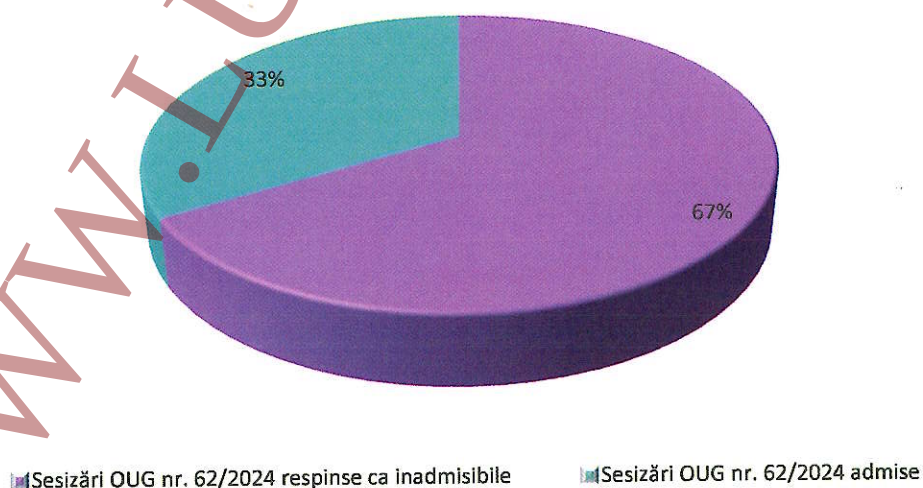
b) au fost pronunțate 21 de soluții de admitere, 2 soluții de respingere a sesizării și 1 soluție de respingere lămurire dispozitiv.

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

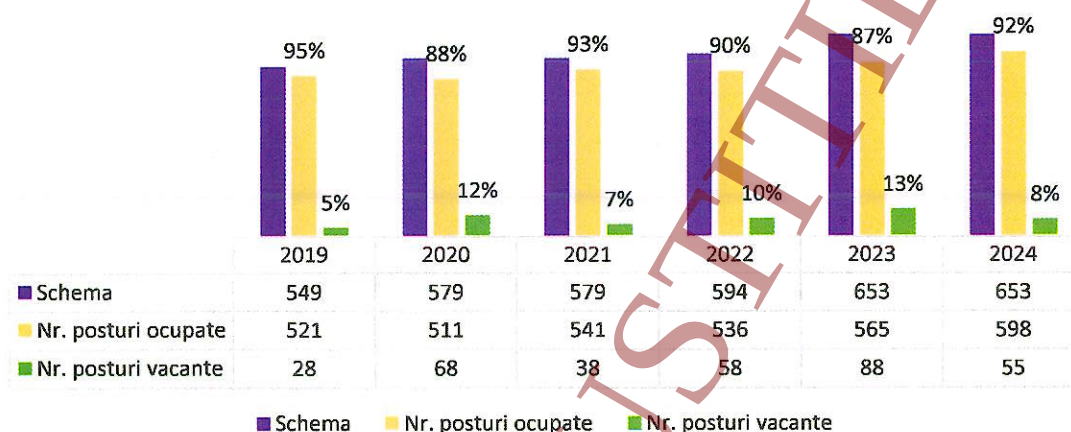
În anul 2024 au fost soluționate 167 de sesizări prealabile, fiind pronunțate 116 decizii (ca urmare a conexării unor sesizări) dintre care 47 de decizii cuprind soluții de admitere, 67 de decizii cuprind soluții de respingere a sesizărilor și 2 decizii de respingere lămurire dispozitiv.

Se constată o creștere cu aproximativ 80% față de anul 2023, când au fost soluționate 93 sesizări prealabile și o creștere cu cca. 62% comparativ cu anul 2022, când au fost soluționate 103 de sesizări prealabile.

Proporția sesizărilor admise - respinse ca inadmisibile în anul 2024 în temeiul O.U.G. 62/2024

Gradul de ocupare al posturilor la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

Pe parcursul ultimilor ani, schema de personal a fost majorată, în special prin suplimentarea posturilor de grefieri și funcționari publici, respectiv 30 de posturi în anul 2020, 15 posturi în anul 2022, iar cea mai importantă suplimentare, cu 59 de posturi în anul 2022.

Categoria de personal a cărei schemă a fost semnificativ majorată, în acest context, a fost cea a funcționarilor publici care a crescut de la 21 de posturi în anul 2019, la 67 de posturi la finalul anului 2024.

Judecători

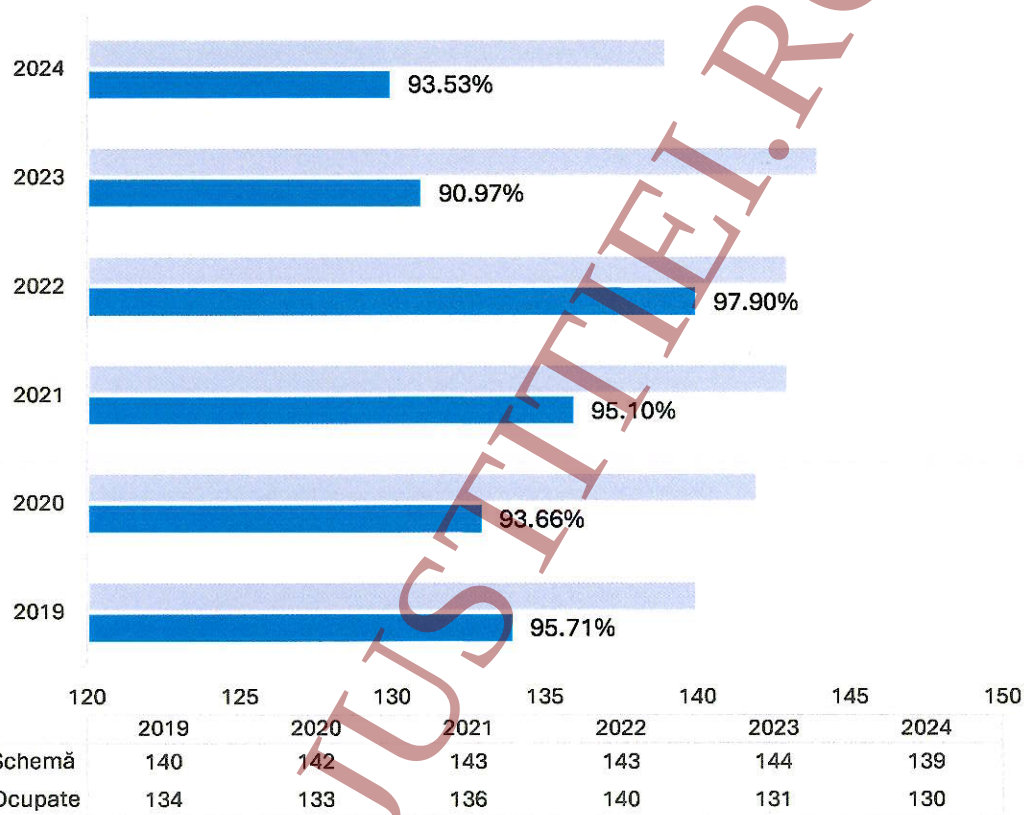
Schema posturilor de judecători a fost constantă, de 122 posturi, însă nu a fost, în niciun an, ocupată integral.

Magistrați asistenți

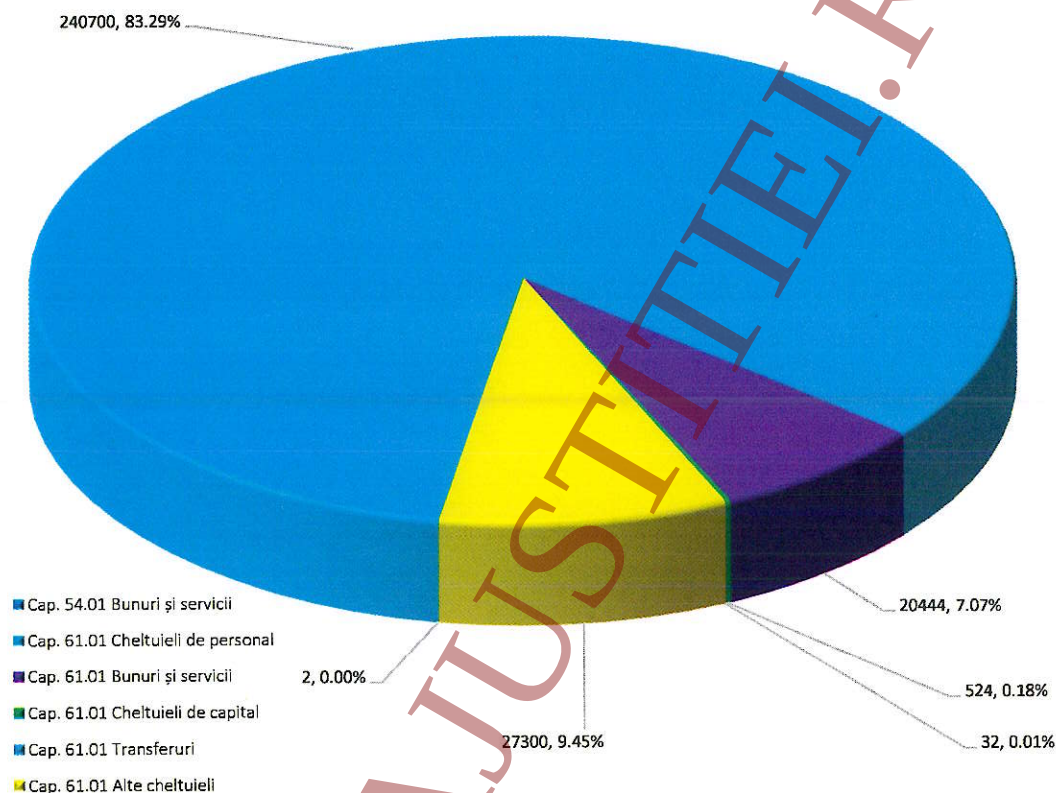
Posturile de magistrat-asistent au înregistrat o creștere progresivă, o variație de la 99 de posturi aprobate în anul 2019, la 117 posturi prevăzute în anul 2024. Situația posturilor vacante a variat, în decursul ultimilor șase ani între 7 și 38, la finalul anului 2024 înregistrându-se un număr de 22 de posturi vacante.

Grefieri

Analiza datelor statistice pentru posturile de grefier relevă un grad de ocupare mai ridicat, prin raportare la intervale anterioare, aceasta fiind constant, variind între 139 și 144 de posturi.

Buget ICCJ - 2024 [mii lei; %]

În anul 2024, Înalta Curte de Casație și Justiție a beneficiat de alocații bugetare în sumă de 319.886 mii lei, rezultată prin însumarea bugetului inițial aprobat și a alocațiilor bugetare suplimentare².

² Din totalul alocat, cheltuielile au fost repartizate astfel:

- Cheltuieli de personal- 240.700 mii lei, (drepturi salariale, alte drepturi legate de acestea, precum și tranșe anuale pentru titluri executorii).
- Bunuri și servicii: (sume pentru expertize judiciare, informatizare, materiale de birou, carburant și alte necesități operaționale), totalizând 20.446 mii lei.
- Cheltuieli de capital: (Investiții în echipamente și software-uri esențiale pentru modernizarea infrastructurii tehnologice), în valoare de 524 mii lei.
- Transferuri: Contribuții la organisme internaționale și alte transferuri însumând 32 mii lei.
- Alte cheltuieli: 27.300 mii lei.